Het testament van Anna Maria Housmans

Maaseik, 27 mei 1747 · Notaris Joannes Herman van Rey, akte 126

Het register noemt Anna Maria Housmans als weduwe van Joannes Nelissen. Zij ligt ziek te bed en laat in haar woning te Maaseik haar uiterste wil vastleggen. Vier beschreven zijden, van de aanhef tot de ondertekeningen, zijn teruggevonden. De tekst bewijst dat Elisabeth Housmans, weduwe van Andries Coenen, haar zuster was.

Wie Anna Maria noemt

Haar zoon Renerus Nelissen

Hij is pastoor “tot Borne”. Anna Maria bepaalt dat haar zoon dertig missen voor haar zal lezen.

Haar dochter Helena Nelissen

Zij is religieuze in het Sint-Agnetenklooster te Maaseik. De aangewezen erfgenamen moeten zowel haar als haar genoemde broer jaarlijks een bedrag uitkeren. Helena’s kloosterleven, in de akten van 1720 nog als voornemen beschreven, is daarmee in 1747 rechtstreeks gedocumenteerd.

Haar zuster Elisabeth Housmans

De akte noemt haar “haare suster Elisabeth Housmans”, weduwe van Andries Coenen. Zij krijgt de huisraad. Dat blijkt uit de invoeging in de marge naast haar naam.

Advocaat Petrus Coolen en Maria Helena Denckens

Anna Maria laat dit echtpaar haar aandeel in een winhof te Elen in vruchtgebruik. De eigendom is bestemd voor de kinderen die zij uit hun huwelijk mochten krijgen. Zij wijst het echtpaar ook als erfgenamen voor hun leven aan, waarna hun kinderen volgen. Het testament vermeldt de voorwaarde en geeft geen lijst van reeds geboren kinderen.

Vindplaats

Rijksarchief te Hasselt, notariaat Maaseik, J.H. van Rey, inv.nr. 4943 (1745–1747), nr. 126, fol. 142r–143v. FamilySearch, microfilm 1462283, item 4, beeldgroep 009052408, beelden 640–642. Op beeld 495 vermeldt het filmopschrift het inventarisnummer. De foliëring is mede gecontroleerd aan de aangrenzende bladen.

Open beeld 641 met de erfstellingen

De schenking aan de kruisbroeders

Maaseik, 6 juli 1715 · Laurens Fabri, register 4, blz. 276–277

Andries Coenen en Lijsbet Housmans wonen op dat moment in Maaseik. Voor de dote van frater Petrus Nelissen, novice bij de kruisbroeders te Roermond, schenken zij het klooster 500 Maaseikse gulden. De som is na hun beider overlijden verschuldigd indien zij zonder lijfserven sterven. Als zekerheid noemen zij hun hof in Elen en de helft van de bijbehorende landerijen en weiden. Pater Joannes Nelissen neemt de schenking namens het klooster aan.

Bij de novice staat “hunnen Neef” tussen de regels. Dat bevestigt hoe het echtpaar zijn verwantschap aanduidde. De ouders van de novice staan er niet bij. De doop van Petrus Nelissen in Maaseik op 19 april 1694, zoon van Joannes en Anna Maria Housmans, maakt hem een passende kandidaat. De schenking alleen bepaalt evenmin de precieze verwantschap van pater Joannes.

Wat beslist dit voor Petrus van den Bergh?

In akte 126 staat de voornaam Petrus met de rol van advocaat, de naam Coolen en de echtgenote Maria Helena Denckens. In de akte van 1715 staat Petrus met de familienaam Nelissen. Een vermelding van Petrus van den Bergh, zijn moeder Harlindis Benaers of de kinderen van Petrus en Harlindis heb ik in deze twee akten niet aangetroffen. De volwassen identiteit van de Maaseikse dopeling uit 1693 blijft open.

Het testament van Elisabeth, 18 juli 1754 te Luik bij P.G.L. Lenaerts, blijft bekend uit de opgave van Marcel Hendrickx. Haar identiteit is nu herkenbaar aan een vastgestelde zuster en echtgenoot. Voor de toets aan het gemelde Elense overlijden in september 1747 zijn zowel de familieverhouding van een genoemde Petrus als een aanwijzing dat hij in 1754 nog leefde nodig.

Bronnen om de lezing te controleren

De vijf volgende bladen bevatten drie opeenvolgende testamentbeelden, de schenking en het filmopschrift. De moderne regesten dienden om de registers te vinden. De hierboven weergegeven bepalingen zijn op de handschriften gelezen. Spellingen van namen zijn in de toelichting licht genormaliseerd.

M. Hendrickx · testamentenlijst in De Maaseikenaar 1995/4, blz. 202–203

M. Vandenbosch · Maaseiker notarissen, gedrukte blz. 137 en 197

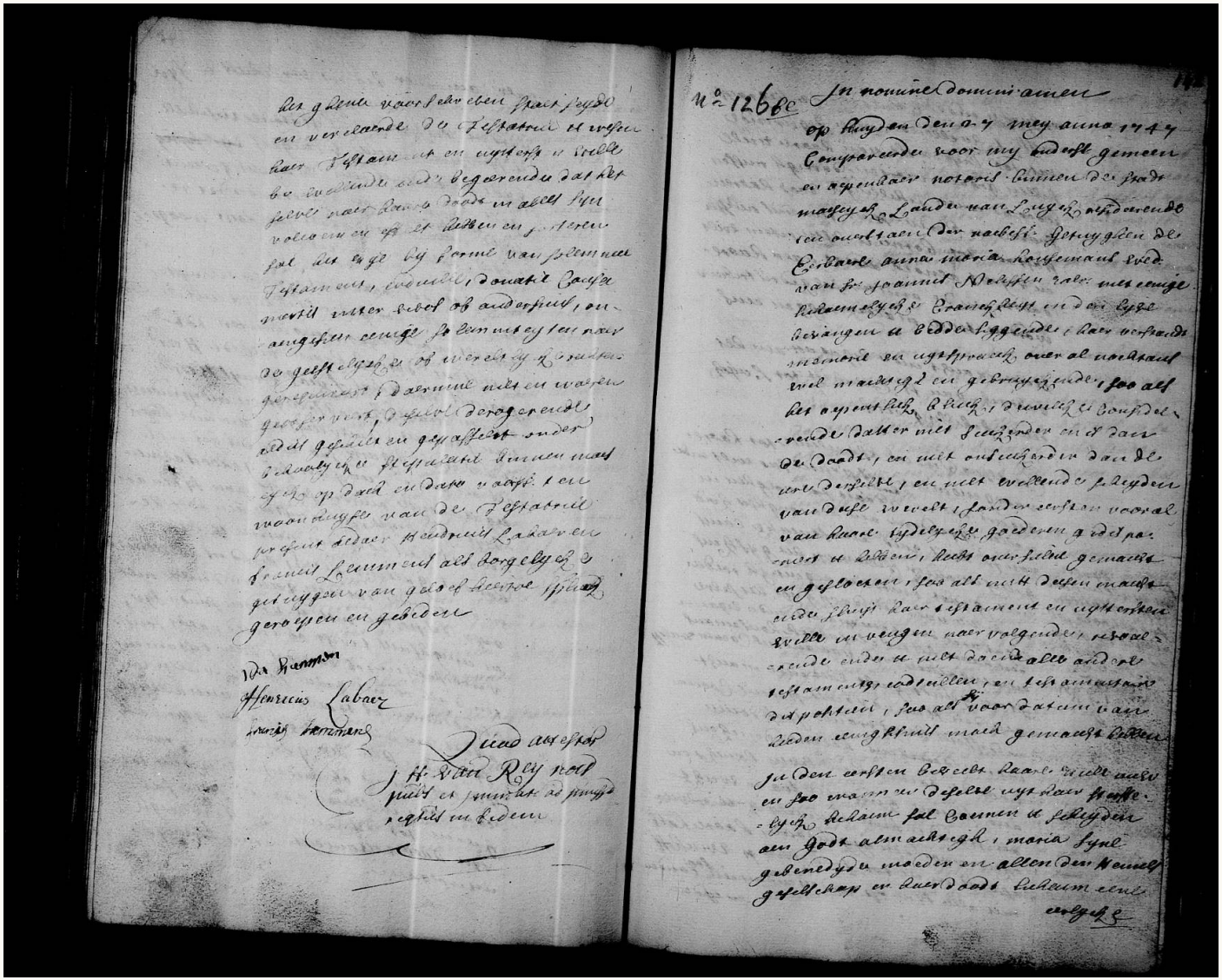
K. Booten · repertorium Fabri, register 4, verwijzing naar blz. 276

Heemkring Kinrooi · doopbewerking gezin Nelissen–Housmans

Eerder dossier · Helena Nelissen bij Fabri en Craens in 1720

Begin van het testament

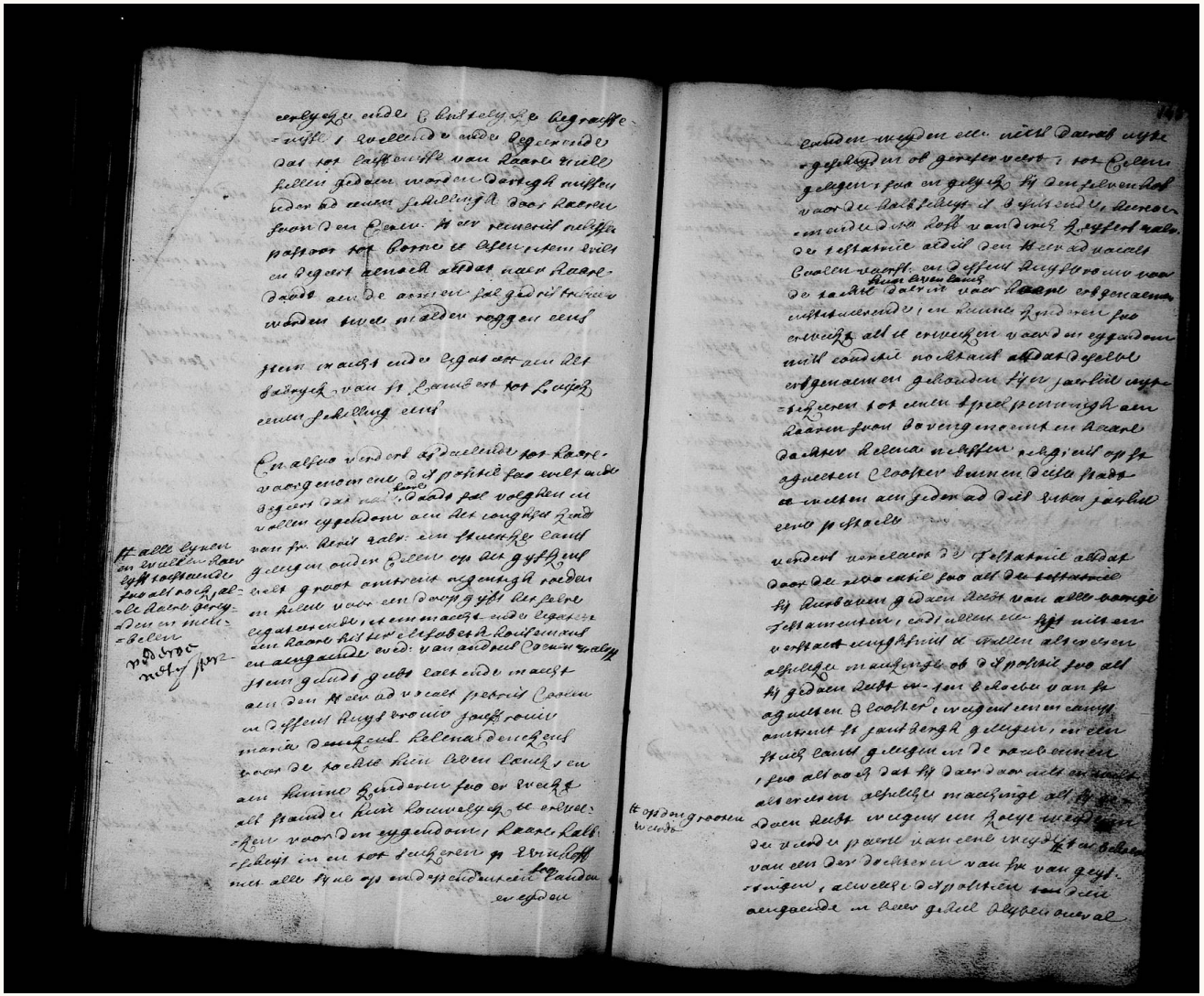
Rechts begint nr. 126. Datum, naam, weduwstaat en herroeping van eerdere beschikkingen. Links eindigt het testament van een andere vrouw.



Open origineel · beeld 640

De familieleden en de winhof te Elen

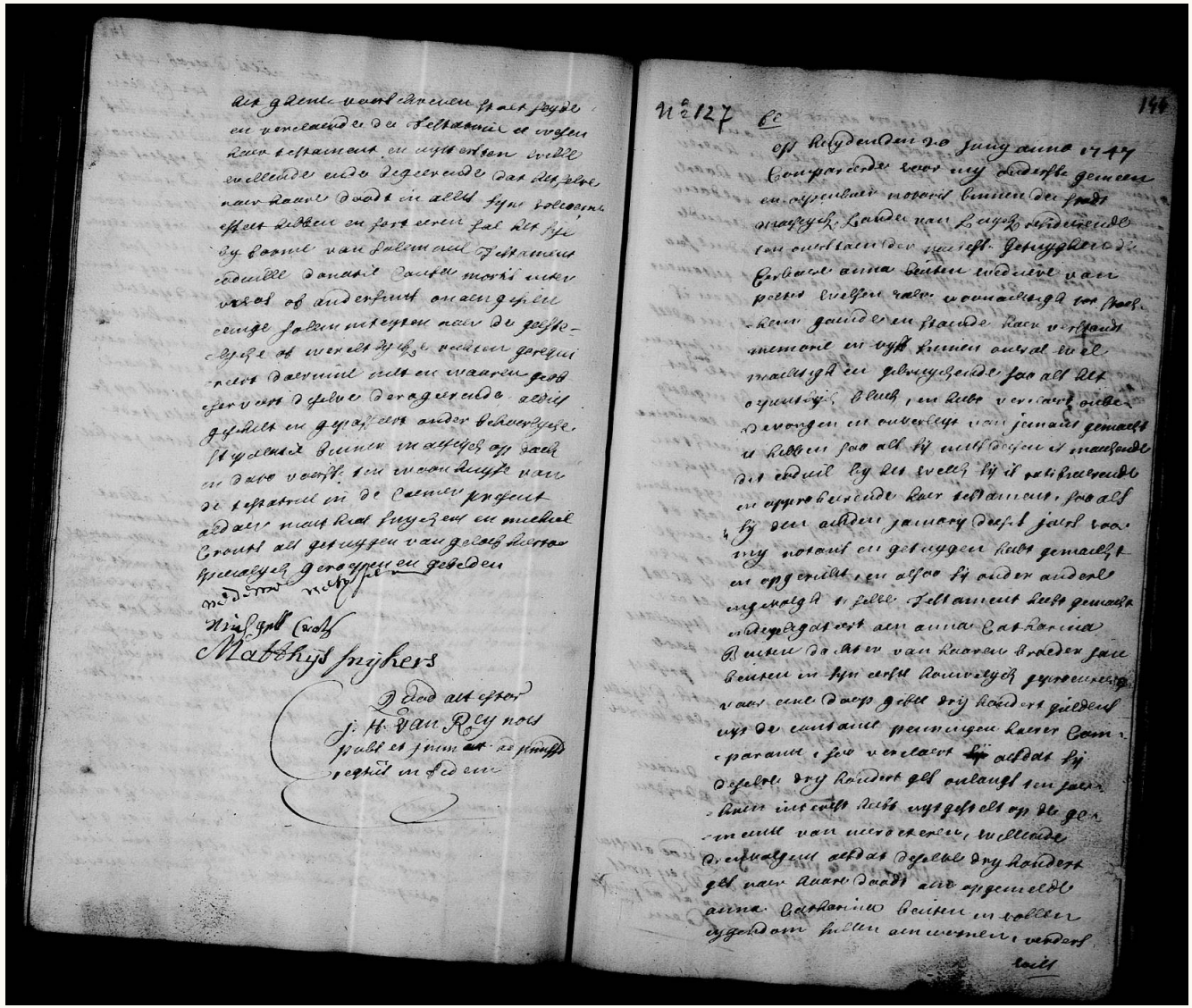
Beide zijden horen bij nr. 126. Links staan zoon, zuster en de beschikking voor Coolen en Denckens. Rechts volgen de erfstelling en de jaarlijkse uitkering aan zoon en dochter.



Open origineel · beeld 641

Slot en ondertekeningen

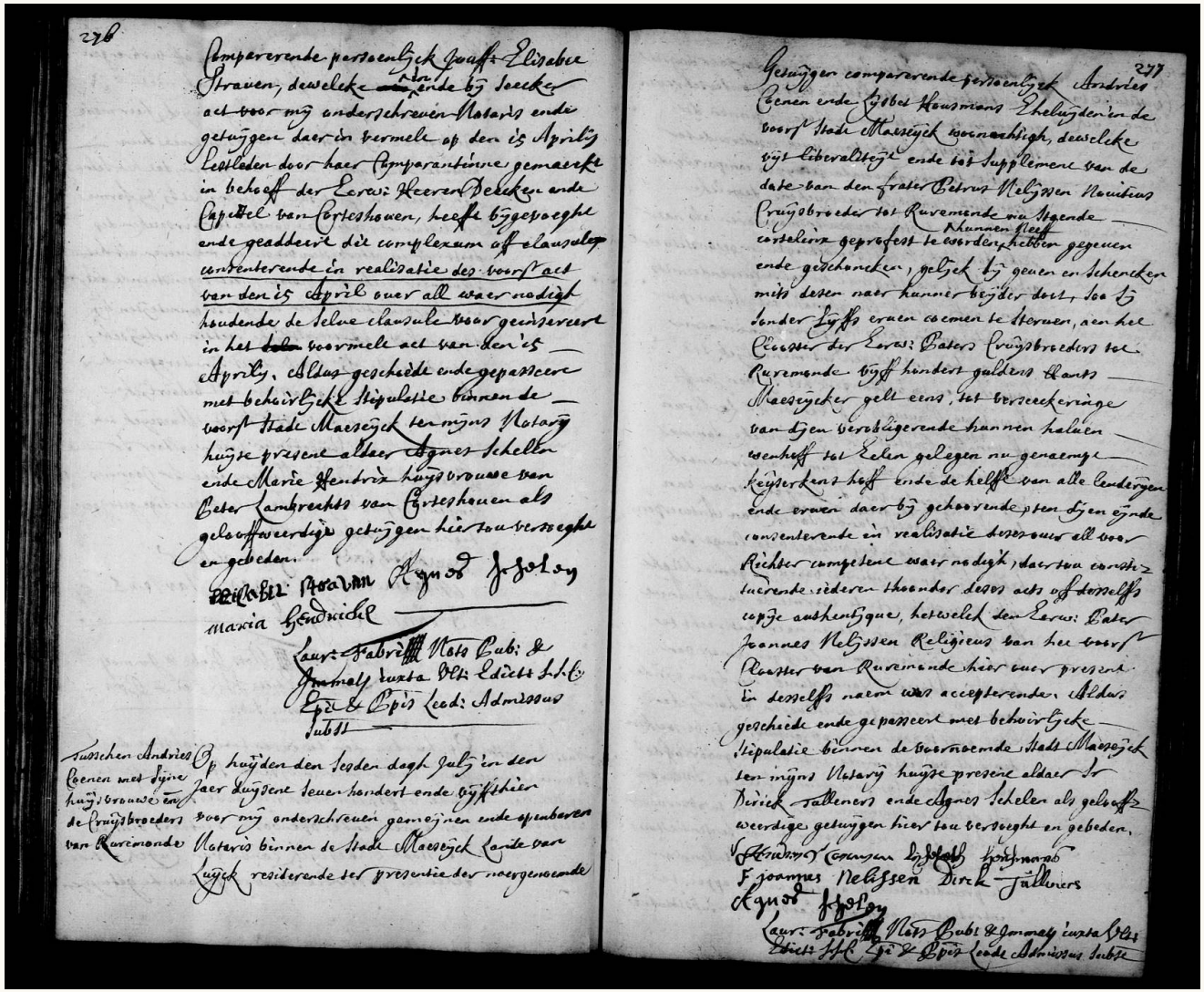
Links eindigt nr. 126 met de plaats, de getuigen en de ondertekeningen. Rechts begint nr. 127 van 20 juni 1747 voor een andere testatrice.



Open origineel · beeld 642

De dote van frater Petrus Nelissen

De schenking begint linksonder op blz. 276. Rechts op blz. 277 staan de verwantschap, bestemming, voorwaarden en ondertekeningen. Film 1462278, item 8, beeld 1289.



Open origineel · beeld 1289

Het inventarisnummer op de film

Het opschrift noemt het Rijksarchief te Hasselt, J.H. Van Rey, volume 4943, de jaren 1745–1747 en item 4. De opnamedatum is 17 augustus 1987.



Open origineel · beeld 495